

Deskundigheids- bevordering Taalvrijwilligers

Sandra van den Bosch, DigiTaalhuis Spijkenisse, de Bibliotheek de Boekenberg

Projectplan

Inleiding	3
Achtergrond en motivatie	4
Doel	5
Doelgroep	5
Beoogde resultaten	6
Organisatie	6
Communicatie	6
Financiering	7
Kosten	7

Draaiboek

Pagina 8-10

Ideeën 2018 Deskundigheids- bevordering Taalvrijwilligers

Pagina 14-20

Evaluatie

Pagina 11-13

Bijlage

Pagina 21-22

Projectplan

Inleiding

Op het moment dat ik in het DigiTaalhuis van Bibliotheek de Boekenberg ging werken, waren er ongeveer 100 taalvrijwilligers werkzaam. Hoe houd ik contact met 100 vrijwilligers, op welke manier houd ik de kwaliteit in de gaten en waarmee kan ik deze vrijwilligers ondersteunen? Dat waren de eerste vragen die me te binnen schoten.

Per mail heb ik me voorgesteld aan de taalvrijwilligers maar ik miste het persoonlijke contact. Een aantal taalvrijwilligers helpt taaldeelnemers in de bibliotheek dus heb ik een kort praatje met hen gemaakt. Tijdens deze gesprekken gaven zij aan dat ze graag meer lesideeën zouden willen, andere taalvrijwilligers zouden willen ontmoeten, vragen over lesmateriaal kunnen stellen en meer binding willen hebben met de bibliotheek. Hiermee ben ik aan de slag gegaan.

Taalvrijwilligers zie ik als de bloemen van het DigiTaalhuis; zij hebben water nodig in de vorm van waardering, aandacht en inspiratie. Deze drie behoeftes van de taalvrijwilligers heb ik gecombineerd in een aantal activiteiten in het kader van de deskundigheidsbevordering. In de communicatie naar de taalvrijwilligers heb ik het de titel 'Inspiratie-activiteiten voor taalvrijwilligers' genoemd. Deskundigheidsbevordering vond ik te serieus klinken en suggereren dat de taalvrijwilligers verschillende cursussen zouden kunnen volgen. Bibliotheek de Boekenberg is in samenwerking met de gemeente bezig om voor de vrijwilligers Nissewaard een vrijwilligersacademie op te zetten. In deze academie is het wel mogelijk om diverse trainingen te volgen maar de inspiratie-activiteiten zijn minder intensief dan een training of opleiding.

Op verzoek van ProBiblio heb ik de deskundigheidsbevordering voor taalvrijwilligers hier uitgeschreven. Op basis van de ervaring in 2017 en met suggesties van de taalvrijwilligers heb ik ideeën voor deskundigheidsbevordering voor het komend jaar uitgewerkt.

De Bibliotheek de Boekenberg, DigiTaalhuis Spijkenisse,
Sandra van den Bosch

Achtergrond en motivatie

Achtergrond

Een aantal taalvrijwilligers bezoekt regelmatig de bibliotheek. Met hen heeft de coördinator van het DigiTaalhuis korte gesprekken gevoerd om te achterhalen waar de scholings behoeftes liggen. De taalvrijwilligers gaven aan dat ze de basistraining voor taalvrijwilligers nuttig vonden. De mogelijkheid om na de training advies te vragen aan een ervaren docent NT1 & Nt2 van het Taalhuis ervaren zij als positief. Na de afronding van de basistraining vinden de meeste taalvrijwilligers het lastig om van al het aangeboden materiaal tijdens de basistraining zelf een keuze te maken en het niveau in te schatten. Een ervaren docent kunnen raadplegen, vinden zij rust en duidelijkheid geven. De meeste taalvrijwilligers ervaren na verloop van tijd wel de behoefte om een ruim aanbod te krijgen over bestaand lesmateriaal, nieuw materiaal en andere werkvormen in de vorm van een workshop.

Als de taalvrijwilligers de basistraining hebben afgerond, ontvangen zij een gratis abonnement van de bibliotheek. Deze lesboeken moeten binnen het leentermijn worden teruggebracht of worden verlengd. De taalvrijwilligers hebben vaak het boek langer nodig dan het vastgestelde leentermijn. In de boeken kan ook niet worden geschreven dus willen ze een mogelijkheid om het materiaal makkelijk te kunnen kopiëren.

De taalvrijwilligers werken vaak alleen met hun taaldeelnemer en ze missen het contact met andere

taalvrijwilligers. Graag zouden zij met andere vrijwilligers willen spreken over de ervaringen van het ondersteunen in de Nederlandse taal, het overbrengen van de stof, de doelgroep en het elkaar inspireren op het gebied van lesmateriaal.

De taalvrijwilligers werken vaak alleen met hun taaldeelnemer en ze missen het contact met andere taalvrijwilligers.

De ondersteuning van de taaldeelnemer door de taalvrijwilligers gebeurt meestal op een openbare plek in de bibliotheek. Ondanks dat zij regelmatig in de bibliotheek werkzaam zijn, missen zij de binding met de bibliotheek. De vrijwilligers geven aan dat zij door aandacht van de bibliotheek, het aanbieden van activiteiten en het voeren van evaluatiegesprekken zij zich meer verbonden zullen voelen met de bibliotheek.

Alleen de taalvrijwilligers die regelmatig de bibliotheek bezoeken, heeft de coördinator van het DigiTaalhuis gesproken. Per mail is er gevraagd aan alle taalvrijwilligers waar zij ondersteuning in zouden willen hebben maar helaas is er op deze mail weinig reactie ontvangen. Door als coördinator zelf bij de activiteiten aanwezig te zijn, is de kans aanwezig om ook de taalvrijwilligers te spreken die niet (regelmatig) de bibliotheek bezoeken.

De Taalhuiskast

Motivatie

Door taalvrijwilligers de mogelijkheid te geven om aan te geven waar zij behoefte aan hebben, kunnen DigiTaalhuizen deze input gebruiken voor de deskundigheidsbevordering. De vrijwilligers ervaren het als positief, omdat zij merken dat ze serieus worden genomen en ernaar hen wordt geluisterd. Hiermee wordt de binding vaak sterker tussen de vrijwilliger en de bibliotheek.

De kwaliteit bewaken van de gegeven ondersteuning door de taalvrijwilligers kan hierdoor makkelijker zijn, omdat zichtbaar wordt waar de vragen en problemen liggen. Door deze signalering kunnen workshops of andere bijeenkomsten worden georganiseerd. Na het bijwonen van de activiteiten krijgen de vrijwilligers tijdens de afsluiting van de activiteit de mogelijkheid om andere problemen en vragen te bespreken met de coördinator van het DigiTaalhuis. Deze vragen en problemen worden toegelicht in het hoofdstuk Evaluatie.

Voor het online gedeelte zijn vooral het creëren van content en de werving van nieuwe deelnemers aan de community belangrijk. Content-creatie bestaat vooral uit het regelmatig plaatsen van berichten, het stellen van vragen en de beantwoording van gestelde vragen. In een community waarin ouderen elkaar digitale hulp bieden, kun je de vragen beantwoorden van iemand die hulp nodig heeft of als er even geen vraag van een deelnemer wordt geplaatst zelf

een relevante vraag te posten en te beantwoorden. Voor werving kun je bijvoorbeeld een bericht over de community in een nieuwsbrief van de Bibliotheek plaatsen, maar je kunt ook betaalde Facebook-ads inzetten om de doelgroep te bereiken.

Doel

Het doel van de deskundigheidsbevordering in de vorm van inspiratie-activiteiten is om in de eerder beschreven behoeftes van de taalvrijwilligers te voorzien. Deze behoeftes en vragen zijn hieronder kort genoemd:

- Ontmoeting met andere taalvrijwilligers.
- Materiaal kunnen lenen zonder een leentermijn en gratis op een makkelijk te bereiken kopieermachine kunnen kopiëren.
- Op de hoogte worden gebracht van (nieuw) materiaal en verschillende werkvormen.
- Binding met de bibliotheek versterken.

Doelgroep

De deskundigheidsbevordering en inspiratie-activiteiten zijn gericht op de actieve taalvrijwilligers van het (Digi)Taalhuis. De digimaatjes en de Taalhuisvrijwilligers die het spreekuur draaien, gaven aan ook graag deel te willen nemen aan een aantal activiteiten. De doelgroep is hierdoor breder geworden dan alleen de taalvrijwilligers.

*Samen de successen vieren en delen in de lokale nieuwsberichten.
Foto: @GrootNissewaard.nl*

Beoogde resultaten

De aangegeven behoeftes zijn omgezet naar concrete doelen. In dit hoofdstuk wordt het beoogde resultaat per doel toegelicht.

Ontmoeting met andere taalvrijwilligers

Een mogelijkheid bieden om elkaar te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen en vragen of problemen te bespreken met elkaar en met de coördinator van het DigiTaalhuis.

Materiaal kunnen lenen zonder een leentermijn en gratis op een makkelijk te bereiken kopieermachine kunnen kopiëren

In het DigiTaalhuis is een speciale Taalhuis-kast neergezet voor de taalvrijwilligers waar ze boeken uit kunnen lenen zonder vast te zitten aan een leentermijn. Zij noteren hun naam, e-mailadres en het boek op een lijst. De vrijwilligers kunnen gebruikmaken van een kopieermachine vlakbij het DigiTaalhuis. De kopieën kunnen gratis worden gemaakt.

Door deze mogelijkheid te bieden, kunnen taalvrijwilligers makkelijk gebruikmaken van het materiaal, waardoor de vrijwilligers niet op kosten worden gejaagd door de aanschaf van privé-boeken en/of het maken van kopieën. De randvoorwaarden om lesondersteuning te geven is hierdoor aanwezig. Dit leidt vaak tot tevredenheid en rust bij de taalvrijwilligers.

Organisatie

De activiteiten zijn georganiseerd door de coördinator van het DigiTaalhuis. De coördinator heeft de samenwerking gezocht met Stichting Lezen en Schrijven. In het hoofdstuk "Ideeën Deskundigheidsbevordering" zijn ook een aantal ideeën beschreven waarmee samengewerkt kan worden met diverse organisaties.

Communicatie

De taalvrijwilligers hebben in eerste instantie per

Op de hoogte worden gebracht van (nieuw) materiaal en verschillende werkvormen

In de vorm van workshops zal informatie worden gegeven op welke manieren lesmateriaal kan worden behandeld met het doel om te kunnen afwisselen in verschillende werkvormen. De ondersteuning zal waarschijnlijk hierdoor meer diversiteit krijgen waardoor de taaldeelnemer makkelijker de lesstof zal onthouden.

Nieuw ontwikkeld materiaal zal worden aangeboden door een workshop. De vrijwilligers zullen hierdoor nieuwe materialen kunnen gebruiken tijdens hun lesondersteuning. Deze activiteit is aangeboden tijdens de Week van de Alfabetisering.

Binding met de bibliotheek versterken

De binding met de bibliotheek vraagt waarschijnlijk meer aandacht dan één keer per jaar het aanbieden van deskundigheidsbevordering. Deze bijeenkomsten zullen wel een binding kunnen versterken. Om dit doel te bereiken zal het in combinatie met andere activiteiten moeten plaatsvinden, zoals de jaarlijkse bijeenkomst voor alle vrijwilligers van de bibliotheek en het zorgen dat er vanuit het DigiTaalhuis vragen gesteld kunnen worden en problemen kunnen worden besproken.

mail een uitnodiging ontvangen van alle aangeboden activiteiten. Deze activiteiten zijn ook genoemd in de digitale nieuwsbrief van de bibliotheek. Na het versturen van de e-mails kwamen er weinig reacties. Met een aantal taalvrijwilligers is telefonisch contact gezocht en het bleek dat sommige taalvrijwilligers geen gebruik (meer) maken van hun e-mail. De uitnodiging is daarom per brief nogmaals verstuurd. Na het versturen van de brief kwamen er meer reacties. De vrijwilligers hebben zich per activiteit opgegeven

bij de coördinator van het DigiTaalhuis, zodat het aantal deelnemers van te voren bekend was.

Financiering

De activiteiten zijn betaald door de bibliotheek. Bibliotheek de Boekenberg vindt de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers belangrijk en om deze reden zijn hiervoor ook financiële middelen beschikbaar gesteld.

De Stadsdichter Derek Otte heeft een vriendenprijs aangeboden, omdat hij het een waardevolle en inspirerende doelgroep vindt.

Kosten

In het onderstaande overzicht staan per activiteit de kosten vermeld.

Activiteit 2017	Max aantal deelnemers	Kosten
Opening Taalhuiskast met taallunch 12.00 – 13.30 uur	60	Lunch: € 525,-
Workshop Verschillende Werkvormen 15.00-16.30 uur	15	Loon docent: € 65,- per uur met 1 uur voorbereiding: € 162,50
Loesje, creatief schrijven De verzonden teksten door de taalvrijwilligers worden op een officiële poster van Loesje naar het DigiTaalhuis gestuurd. 13.00-14.30 uur	15	€ 300,- inclusief 3 posters
De Nederlandse Taalshow Interactieve show voor taalvrijwilligers en taaldeelnemers 19.30 – 20.30 uur	75	3 acteurs en 1 lichtman: € 1000,- excl reiskosten en parkeerkosten.
Schrijf mee met de Stadsdichter Derek Otte 19.30- 21.00 uur	30	€ 200,- excl. reiskosten
Workshop Nieuwe materialen van de methode Succes met high tea Deze workshop is gegeven door St. Lezen & Schrijven. St. Lezen & Schrijven heeft de workshop gratis aangeboden.	15	Eenvoudige high tea: € 45,-

Opmerkingen:

Tijdens de activiteiten is er gratis koffie/thee met een koekje aangeboden. Deze kosten staan niet vermeld in het bovenstaande schema.

In bibliotheek de Boekenberg is Café Zinnig gevestigd en om deze reden kunnen de kosten van de catering relatief lager zijn dan als er een cateringbedrijf wordt ingehuurd

---

Draaiboek

Wie doet wat? Een overzicht van taken van de activiteiten gericht op deskundigheidsbevordering uitgevoerd in 2017

Activiteit	Wie	Wat, waar, hoe
<p>Opening Taalhuiskast met taallunch Maandag 2 okt 2017 12.00 – 13.30 uur</p>	<p>Coördinator, collega's bibliotheek, vrijwilliger, catering</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regelen (nieuwe) collectie Taalhuis met collega's augustus 2017. 2. Vrijwilligers ontvangen een uitnodiging 4 september. Zij kunnen zich aanmelden t/m 27 september 2017. 3. Afspraken maken catering (Café Zinnig, begin september 2017). 4. Regelen Taalhuiskast met collega', begin september 2017. 5. Inruimen Taalhuiskast, eind september 2017. 6. Maandag 2 oktober: <ol style="list-style-type: none"> a. Feestelijk aankleden kast: 10.30 uur. Coördinator en collega's bieb b. Klaarzetten stoelen en tafels, Ruimte gezellig maken. Coördinator en collega's bibliotheek: 10.30 uur. c. Lunch met drinken wordt gebracht en klaargezet door Café Zinnig: 11.30 uur d. Coördinator, medewerkers Café Zinnig en vrijwilligers ruimen op na de lunch
<p>De Nederlandse Taalshow Interactieve show voor taalvrijwilligers en taaldeelnemers Woensdag 4 oktober 2017 19.30 – 20.30 uur</p>	<p>Coördinator, collega bibliotheek, vrijwilliger, catering, acteurs en lichtman van de Nederlandse Taalshow</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrijwilligers ontvangen een uitnodiging 4 september. Zij kunnen zich aanmelden t/m 27 september 2017. 2. Collega bibliotheek legt het gebruik van het licht uit aan de lichtman van de Nederlandse Taalshow, eind september 2017. 3. Coördinator maakt afspraken met Café Zinnig over koffie/ thee en koek, 28 september. 4. Woensdag 4 oktober: <ol style="list-style-type: none"> a. Nederlandse Taalshow aanwezig voor de opbouw rond 18.00 uur b. Café Zinnig zet de koek klaar en legt de coördinator het gebruik van het de koffieautomaat uit, 17.00 uur c. Coördinator zet koffie en thee, 18.30 uur d. Coördinator zet koffie/thee en koek klaar, 19.00 uur e. Coördinator heet de vrijwilligers welkom, 19.15 – 19.30 uur f. Start voorstelling, 19.30 uur g. Coördinator, vrijwilliger en collega bibliotheek ruimen op en sluiten af, 20.45 uur
<p>Loesje, creatief schrijven Donderdag 12 oktober 13.00 – 14.30 uur</p>	<p>Coördinator, Loesje, Café Zinnig</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrijwilligers ontvangen een uitnodiging 4 september. Zij kunnen zich aanmelden t/m 27 september 2017. 2. Coördinator maakt afspraken over de koffie/thee en koek met Café Zinnig, 28 september 2017. 3. Donderdag 12 oktober <ol style="list-style-type: none"> a. Coördinator ontvangt de medewerkster van Loesje, 12.30 uur b. Café Zinnig brengt de koffie en thee, 12.45 uur c. Coördinator verwelkomt de vrijwilligers, vanaf 12.45 uur d. Start workshop Loesje, 13.00 uur e. Café Zinnig haalt de koffie- en theekannen op, 13.15 uur f. De verzonden teksten door de taalvrijwilligers worden op een officiële poster van Loesje naar het DigiTaalhuis gestuurd g. Coördinator licht de vrijwilligers in en samen met een collega worden de posters in de bibliotheek opgehangen

Activiteit	Wie	Wat, waar, hoe
Workshop Verschillende Werkvormen Maandag 16 oktober 2017 15.00-16.30 uur	Docent via Stichting Lezen & Schrijven, coördinator, Café Zinnig	<ol style="list-style-type: none"> Vrijwilligers ontvangen een uitnodiging 4 september. Zij kunnen zich aanmelden t/m 27 september 2017. Coördinator maakt afspraken met Café Zinnig over de koffie/thee en koek, 28 september. Maandag 16 oktober: <ol style="list-style-type: none"> Coördinator ontvangt de docent, 14.30 uur Café Zinnig brengt de koffie/thee en koek, 14.45 uur Coördinator heet de vrijwilligers welkom vanaf 14.45 uur De docent start met de workshop, 15.00 uur Café Zinnig haalt de koffie- en theekannen op, 16.45 uur
Schrijf mee met de Stadsdichter Derek Otte Donderdag 19 oktober 19.30- 21.00 uur	Stadsdichter, coördinator, Café Zinnig	<ol style="list-style-type: none"> Vrijwilligers ontvangen een uitnodiging 4 september. Zij kunnen zich aanmelden t/m 27 september 2017. Coördinator maakt afspraken met Café Zinnig over koffie/thee en koek, 28 september. Donderdag 19 oktober: <ol style="list-style-type: none"> Café Zinnig zet de koek klaar en legt de coördinator het gebruik van het de koffieautomaat uit, 17.00 uur Coördinator zet koffie en thee, 18.30 uur Coördinator zet koffie/thee en koek klaar, 19.00 uur Coördinator ontvangt de Stadsdichter, 19.00 uur Coördinator heet de vrijwilligers welkom, 19,15 – 19.30 uur Start workshop, 19.30 uur Coördinator, vrijwilliger en collega bibliotheek ruimen op en sluiten af, 21.15 uur
Workshop Nieuwe materialen van de methode Succes met high tea Week van de Alfabetisering/Festival van het Leren, 18 september 13.00 – (14.30 uur)	St. Lezen & Schrijven, coördinator en Café Zinnig	<ol style="list-style-type: none"> Vrijwilligers ontvangen een maand voor deze activiteit een uitnodiging en kunnen zich aanmelden t/m een week voor de activiteit. Coördinator maakt met Café Zinnig afspraken over de high tea. Workshop 18 september: <ol style="list-style-type: none"> Coördinator ontvangt de docent, 12.30 uur Café Zinnig brengt de koffie/thee en koek, 12.45 uur Coördinator heet de vrijwilligers welkom vanaf 12.45 uur De docent start met de workshop, 13.00 uur Café Zinnig brengt de high tea, 14.30 uur. Café Zinnig ruimt op, 15.30 uur

De Nederlandse Taalshow

Evaluatie

Alle activiteiten van 2017 zijn door de taalvrijwilligers beoordeeld door middel van een evaluatieformulier. In het evaluatieformulier kon ook aangegeven worden welke activiteiten ze volgend jaar graag zouden willen volgen. N.B. het evaluatieformulier is als bijlage toegevoegd.

Evaluatie

Helaas zijn er niet veel evaluatieformulieren ingevuld retour teruggestuurd. De coördinator heeft aan een aantal vrijwilligers gevraagd wat hier de reden van kan zijn. Het blijkt dat sommige vrijwilligers niet digitaal vaardig zijn, waardoor het openen van een bijlage, invullen van een bijlage en de bijlage ingevuld terug mailen een probleem kan zijn. Een andere vrijwilliger gaf aan dat de activiteiten en het evaluatieformulier nieuw zijn en het daarom nog niet 'in het systeem' van de vrijwilligers zit. De vrijwilliger vertelde dat het wellicht moet 'groeien' bij de vrijwilligers. De vrijwilligers hebben na een activiteit ook mondeling hun feedback gegeven en deze feedback is hieronder ook verwerkt.

De evaluatie is per activiteit beschreven.

Taallunch met opening van de Taalhuiskast
Aantal bezoekers: 35
Evaluatie taalvrijwilligers
De vrijwilligers geven aan de Taalhuiskast erg handig te vinden. Ze zijn blij met de nieuwe collectie, het extra materiaal voor het staatsexamen en met de moedermappen. In deze moedermappen zijn materialen te vinden van onder andere NT2 taalmenu, proefexamens staatsexamen, Ad Appel, Je kan we wat. In de evaluatie is aangegeven dat de vrijwilligers het gezellig en het leuk vonden om kennis te maken met de andere vrijwilligers.
Conclusie
De opening van de Taalhuiskast met de lunch is redelijk goed bezocht. De Taalhuiskast is positief ontvangen en de mogelijkheid om met andere taalvrijwilligers te spreken is eveneens goed bevallen door de vrijwilligers. Tijdens de lunch gaven ze aan graag meer ontmoetingsactiviteiten met de andere vrijwilligers te willen.

Schrijf Mee met Stadsdichter Derek Otte
Deze activiteit is gecancelld, omdat er te weinig aanmeldingen waren. De coördinator heeft geprobeerd te achterhalen wat de reden is en vermoedt dat de vrijwilligers de voorkeur hebben voor activiteiten die rechtstreeks een link hebben met hun lesondersteuning.

De Nederlandse Taalshow
Aantal bezoekers: 25
Evaluatie taalvrijwilligers
Tijdens deze show waren behalve de taalvrijwilligers ook een aantal taalcursisten aanwezig. Zowel de taalvrijwilligers als de taalcursisten waren erg enthousiast over de show. Een taalvrijwilliger vertelde de coördinator na de show dat hij het leuk vond om op een andere manier bezig te zijn met taal. Dit gaf hem nieuwe ideeën voor de taalondersteuning.
Conclusie
De show is helaas niet goed bezocht maar de aanwezige taalvrijwilligers en taalcursisten waren allemaal erg enthousiast over de show.

Loesje
Aantal bezoekers: 12
Evaluatie taalvrijwilligers
De vrijwilligers vonden de workshop verrassend. Tijdens de workshop zijn de vrijwilligers op een creatieve manier bezig geweest met de taal. Het met elkaar maken van de teksten van Loesje werd zeer gewaardeerd. Zij vonden het een toegevoegde waarde dat hun teksten op posterformaat in de bibliotheek te lezen zijn. Ze zien niet meteen een link om de workshop om te zetten tijdens hun lesondersteuning maar ze hebben het positief ervaren om op een andere manier met de taal bezig te zijn.
Conclusie
De workshop Loesje is goed bezocht en positief ontvangen. Ondanks dat zij niet meteen een link zien met hun lesondersteuning, vonden ze het verrassend en positief om op deze manier bezig te zijn met de taal.

Workshop Verschillende Werkvormen

Aantal bezoekers: 12

Evaluatie taalvrijwilligers

De meeste vrijwilligers hebben de workshop als inspirerend ervaren. Tijdens de workshop zijn de verhaaldobbelstenen behandeld en een aantal vrijwilligers heeft deze dobbelstenen aangeschaft. Ze geven aan dat de dobbelstenen een spelelement aan hun les geven die tevens zeer leerzaam is. Een enkele vrijwilliger had graag een ingewikkeldere workshop gewild.

Conclusie

De workshop is goed bezocht en door het merendeel goed ontvangen. De behandelde werkvormen geven de vrijwilligers nieuwe ideeën voor hun eigen lesondersteuning.

Workshop St. Lezen & Schrijven

Aantal bezoekers: 13

Evaluatie taalvrijwilligers

De docent van St. Lezen & Schrijven heeft de inhoud van de workshop bijgesteld tijdens de workshop, omdat niet alle vrijwilligers op de hoogte waren van de methode Succes. Hierdoor was het behandelen van de nieuwe mogelijkheden van Succes te lastig en heeft de docent gekozen voor een tussenstap door kort de methode Succes toe te lichten. De vrijwilligers die in 2015 zijn getraind, hebben tijdens hun training deze methode niet behandeld gekregen. De vrijwilligers vonden de training interessant en een aantal gebruiken na deze workshop het materiaal Succes.

Conclusie

De inhoud van de workshop is door de docent tijdig bijgesteld, omdat niet alle vrijwilligers op de hoogte waren van de methode Succes. De vrijwilligers waren enthousiast over de workshop en vonden het leerzaam.

Toekomstige activiteiten

In het evaluatieformulier kon aangegeven worden welke activiteiten de vrijwilligers graag in de toekomst zouden willen doen. Deze activiteiten zijn hieronder beschreven. De ervaringen met de aangeboden activiteiten zijn ook verwerkt in de toekomstige aan te bieden activiteiten.

In de schriftelijke en mondelinge evaluaties van de taalvrijwilligers valt op dat ze behoefte hebben aan activiteiten die rechtstreeks een link hebben met hun lesondersteuning. Een workshop Verschillende Werkvormen zouden de vrijwilligers graag willen volgen die helaas niet bij deze activiteit aanwezig konden zijn. Een vrijwilliger vraagt of deze werkvormen ook aangeboden kan worden voor de doelgroep staatsexamenkandidaten. Een andere vrijwilliger zou meer willen weten over de specifieke mondelinge taalverwerving van verschillende nationaliteiten, bijvoorbeeld Latijns-Amerikaans vs Arabisch. Een aantal vrijwilligers heeft de behoefte aan informatie over het afnemen van toetsen, zodat zij kunnen zien of hun taaldeelnemer vorderingen maakt. Ook zouden ze meer informatie willen hebben over de manier waarop grammatica en spelling behandeld kan worden, omdat taaldeelnemers hier regelmatig vragen over hebben.

Veel vrijwilligers geven aan problemen te hebben met het afstand houden van de sociale problematiek van hun taaldeelnemer. Ondanks dat het tijdens de basistraining wordt behandeld, vinden de meeste vrijwilligers het lastig om aan te geven dat ze alleen ondersteunen met het Nederlands. Ze willen hun taaldeelnemers graag helpen en hierdoor gaan ze vaak mee naar hulpverleners en voeren zij het woord. Als een taaldeelnemer het besluit neemt om niet meer geholpen te willen worden door de hulpverlener leggen ze het probleem regelmatig neer bij de taalvrijwilliger. De vrijwilligers geven aan niet te weten hoe ze hier mee om moeten gaan en zouden graag hierin ondersteuning willen.

De meeste punten uit de evaluaties en de hulpvraag van de vrijwilligers zijn verwerkt in het volgende hoofdstuk Ideeën Deskundigheidsbevordering Taalvrijwilligers

Ideeën 2018 Deskundigheids- bevordering Taalvrijwilligers

Op basis van de evaluatie met de taalvrijwilligers.

Elf ideeën ter inspiratie voor de deskundigheidsbevordering van taalvrijwilligers in 2018:

1. Taalondersteuning & sociale problematiek met behandeling van de sociale kaart
2. Bezoek (taal)partners DigiTaalhuis
3. Bezoek andere DigiTaalhuizen
4. Workshop informele toetsing
5. Workshop grammatica, spelling en zinsbouw
6. Intervisie
7. Samen met de aangesloten taalorganisaties een ontmoeting met alle actieve taalvrijwilligers in de gemeente organiseren
8. Koffiecafé voor vrijwilligers DigiTaalhuis
9. Taal & DigiTaal, gebruik filmpjes van Oefenen.nl, Youtube, etc
10. In actie met Taal: Spoken Word, Stadsdichter. Loesje en Taalkunstenaar
11. Computercursussen voor vrijwilligers

1. Taalondersteuning & sociale problematiek met behandeling van de sociale kaart

Doel

Taalvrijwilligers informeren op welke manier omgegaan kan worden met de sociale problematiek van een taaldeelnemer. Een taalvrijwilliger geeft ondersteuning in de taal en is niet verantwoordelijk voor de sociale problemen. Op welke manier kan een taalvrijwilliger zijn/haar grenzen aangeven zonder zich onvriendelijk te voelen? Behandeling van de sociale kaart met contactpersonen, zodat een taalvrijwilliger zijn/haar taaldeelnemer met een gerust hart kan doorverwijzen.

Doelgroep

Taalvrijwilligers en digimaatjes

Beoogd resultaat

Taalvrijwilligers informeren op welke manier omgegaan kan worden met de sociale problematiek van een taaldeelnemer. Een taalvrijwilliger geeft ondersteuning in de taal en is niet verantwoordelijk voor de sociale problemen. Op welke manier kan een taalvrijwilliger zijn/haar grenzen aangeven? Behandeling van de sociale kaart met contactpersonen, zodat een taalvrijwilliger kan doorverwijzen.

Organisatie

De activiteit zou in de vorm van een workshop gegeven kunnen worden door een docent. Een sociale kaart met contactpersonen zou handig zijn om deze voor aanvang van de workshop gemaakt te hebben, zodat de vrijwilligers meteen gebruik kunnen maken van deze kaart. De sociale organisaties op de hoogte brengen dat de vrijwilligers mensen na de workshop kunnen gaan doorverwijzen.

Samenwerking

De sociale kaart komt tot stand door samenwerking met het sociale netwerk. De docent kan ingehuurd worden via St. Lezen en Schrijven.

Benodigheden

Sociale kaart met contactpersonen

Kosten

Inhuur van de docent, waarschijnlijk rond de €60,- per uur.

Vorbereiding

Contact opnemen met de sociale organisaties om de contactpersonen op de sociale kaart te beschrijven. Toelichting aan de sociale organisaties wat het doel is van de workshop, zodat zij op de hoogte zijn dat de vrijwilligers taaldeelnemers kunnen doorverwijzen.

Uitvoering

In de vorm van een workshop.

Evaluatie

De evaluatie kan door middel van een evaluatie-formulier voor de vrijwilligers. Eventueel kan na een half jaar contact opgenomen worden met vrijwilligers en de sociale organisaties of de doorverwijzingen goed verlopen.

2. Bezoek (taal)partners DigiTaalhuis	
Doel	Het DigiTaalhuis bestaat uit een samenwerking met (taal)partners uit de gemeente. Welke partners zijn dit? Op welke manier werken zij? Wat is een webtraject en wat houdt het inburgeringsexamen precies in?
Doelgroep	Taalhuisvrijwilligers, taalvrijwilligers en de digimaatjes.
Beoogd resultaat	Inzicht geven in de bestaande samenwerkingen binnen het DigiTaalhuis en informatie geven over wat het DigiTaalhuis binnen de gemeente met alle (taal)partners wil bereiken. Door de partners te bezoeken, krijgen de vrijwilligers een beeld hoe de partners werken.
Organisatie	Met de (taal)partners moet het doel worden besproken van het bezoek en een datum worden geprikt.
Samenwerking	Samenwerking met alle bestaande (taal)partners van het DigiTaalhuis.
Benodigheden	Eventueel vervoer.
Kosten	Eventueel reiskosten.
Vorbereiding	Met de (taal)partners van het DigiTaalhuis het programma van het bezoek doornemen.
Uitvoering	Bezoek (taal)partners DigiTaalhuis
Evaluatie	De vrijwilligers kunnen een evaluatieformulier invullen en met de (taal)partners kan worden besproken hoe zij het bezoek hebben ervaren.

3. Bezoek andere DigiTaalhuizen	
Doel	Bezoek aan een ander DigiTaalhuis kan inspirerend werken. Vrijwilligers kunnen ervaren dat elk DigiTaalhuis uniek is. De organisatie van de DigiTaalhuizen is vaak niet hetzelfde, omdat elke gemeente vaak anders is ingericht of op een andere manier samenwerkt.
Doelgroep	Taalhuisvrijwilligers, taalvrijwilligers en digimaatjes.
Beoogd resultaat	Verschillen en overeenkomsten tussen de DigiTaalhuizen laten ervaren ter inspiratie.
Organisatie	Afspraken maken met andere DigiTaalhuizen en eventueel het vervoer regelen.
Samenwerking	Samenwerking met ander DigiTaalhuizen.
Benodigheden	Eventueel vervoer.
Kosten	Eventueel vervoerskosten.
Vorbereiding	Afspraken maken met de andere DigiTaalhuizen. Het doel van het bezoek bespreken en bespreken welke informatie er wordt gegeven.
Uitvoering	Bezoek andere DigiTaalhuizen.
Evaluatie	De vrijwilligers kunnen een evaluatieformulier invullen. Met de betrokken DigiTaalhuizen kan contact worden gezocht en worden besproken hoe het bezoek is verlopen.

4. Workshop informele toetsing
Doel
Taalvrijwilligers inzicht geven op welke manier zij informele toetsen kunnen gebruiken. Het verschil uitleggen tussen formele en informele toetsen. Toelichting geven van het doel van informele toetsen.
Doelgroep
Taalvrijwilligers.
Beoogd resultaat
Taalvrijwilligers snappen het verschil tussen formele en informele toetsen en met welk doel zij hun informele toetsen kunnen geven. Ze kunnen zelf een informele toets maken of weten waar deze toetsen te vinden zijn.
Organisatie
Inhuur van een docent.
Samenwerking
Samenwerking met een docent.
Benodigdheden
Eventueel lesmateriaal, informele toetsen, beamer en een computer.
Kosten
Een docent kost meestal rond de €60,- om in te huren.
Vorbereiding
Inhoud en doel van de workshop bespreken met de docent.
Uitvoering
In de vorm van een workshop.
Evaluatie
De vrijwilligers kunnen na afloop een evaluatieformulier invullen. De docent kan na de workshop aangeven hoe zij het heeft ervaren en of er een vervolg aangegeven kan worden.

5. Workshop grammatica, spelling en zinsbouw
Doel
Het uitleggen van grammatica en spelling is vrij lastig en heeft voorkeur om dit uitgelegd te krijgen door een docent. Vrijwilligers ervaren dat hun taaldeelnemer meer informatie willen krijgen over de grammatica, omdat de taaldeelnemers steeds dezelfde grammaticale fouten maken. De grammatica, spelling en zinsbouw kan op verschillende manieren worden behandeld. Het doel is om de vrijwilligers inzicht te geven in de verschillende werkvormen, welk materiaal geschikt is en om te behandelen wat zij lastig vinden tijdens de behandeling van hun lesondersteuning.
Doelgroep
Taalvrijwilligers.
Beoogd resultaat
De taalvrijwilligers hebben inzicht op welke manieren zij de spelling, grammatica en zinsbouw kunnen behandelen. Zij weten waar ze materiaal kunnen vinden en kunnen met dit materiaal werken.
Organisatie
Docent inhuren en het doel van de workshop bespreken.
Samenwerking
Samenwerking met een docent.
Benodigdheden
Lesmaterialen. Eventueel een computer met een beamer.
Kosten
Het inhuren van een docent ligt rond de €60,- per uur.
Vorbereiding
Samen met de docent het doel en beoogde resultaat bespreken.
Uitvoering
In de vorm van een workshop.
Evaluatie
De vrijwilligers ontvangen na afloop een evaluatieformulier. Na de workshop kan met de docent besproken worden hoe de workshop is verlopen en of er een vervolg nodig is.

6. Intervisie	
Doel	Vrijwilligers kunnen aangeven welke problemen zij ervaren tijdens de lesondersteuning.
Doelgroep	Taalvrijwilligers.
Beoogd resultaat	Door ervaringen te delen, voelen de vrijwilligers waarschijnlijk minder eenzaam in hun problemen tijdens de lesondersteuning.
Organisatie	De intervisie kan begeleid worden door de coördinator van het DigiTaalhuis en een docent, zodat eventuele problemen (les)inhoudelijk kunnen worden besproken.
Samenwerking	Samenwerken met een docent.
Benodigheden	n.v.t.
Kosten	De inhuur van een docent kost meestal €60,- per uur.
Vorbereiding	Eventuele voorbespreking met de docent als er al problemen bekend zijn van de vrijwilligers.
Uitvoering	Intervisie. Voorkeur een rustige afgesloten ruimte, waardoor de vrijwilligers makkelijker vrijuit durven te spreken.
Evaluatie	Na afloop kunnen de taalvrijwilligers een evaluatieformulier invullen. Met de docent kan na afloop de bijeenkomst worden nabesproken en een eventuele actielijst worden opgezet.

7. Samen met de aangesloten taalorganisaties een ontmoeting met alle actieve taalvrijwilligers in de gemeente organiseren	
Doel	De actieve taalvrijwilligers uit de gemeente ontmoeten elkaar met het doel om ervaringen uit te wisselen.
Doelgroep	Taalvrijwilligers.
Beoogd resultaat	De vrijwilligers van de aangesloten taalorganisaties krijgen de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Zij ervaren de samenwerking met de partners binnen het DigiTaalhuis.
Organisatie	Doel en beoogd resultaat bespreken met de taalpartners. Uitnodigingen versturen vanuit het DigiTaalhuis met de uitnodiging aan de vrijwilligers. Eventueel kan er een workshop worden gegeven over lesmateriaal door een docent.
Samenwerking	Samenwerking met de taalpartners van het DigiTaalhuis. Eventueel met een docent die de workshop komt geven
Benodigheden	Catering.
Kosten	Kosten van de catering. Als een docent een workshop komt geven dan komt er een bedrag van ongeveer €60,- per uur erbij.
Vorbereiding	Met de taalpartners het doel en beoogde resultaat bespreken.
Uitvoering	Ontmoetingsbijeenkomst. Eventueel kan deze bijeenkomst jaarlijks worden herhaald.
Evaluatie	De taalvrijwilligers krijgen de mogelijkheid om een evaluatieformulier in te vullen. Met de taalpartners wordt de bijeenkomst besproken en eventueel bekeken of het een terugkerende activiteit wordt.

8. KoffieCafé voor vrijwilligers DigiTaalhuis	
Doel	
	De vrijwilligers van het DigiTaalhuis krijgen de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen.
Doelgroep	
	Taalvrijwilligers, taalhuisvrijwilligers en digimaatjes.
Beoogd resultaat	
	De vrijwilligers krijgen de kans om met elkaar kennis te maken, ervaringen uit te wisselen en op een gezellige manier op nieuwe ideeën te komen.
Organisatie	
	Het KoffieCafé kan een eenmalige of een terugkerende activiteit zijn.
Samenwerking	
	n.v.t.
Benodigheden	
	Catering.
Kosten	
	Catering en eventuele huur van een ruimte.
Vorbereiding	
	De vrijwilligers op de hoogte stellen van het KoffieCafé.
Uitvoering	
	Enmalige of herhalende activiteit.
Evaluatie	
	De taalvrijwilligers krijgen na afloop van het KoffieCafé een evaluatieformulier.

9. Taal & DigiTaal, gebruik filmpjes van Oefenen.nl, youtube, etc	
Doel	
	De taalvrijwilligers inlichten over het te gebruiken digitale materiaal tijdens hun lesondersteuning met het doel dat hun lessen gevarieerder zijn.
Doelgroep	
	Taalvrijwilligers.
Beoogd resultaat	
	De taalvrijwilligers weten op internet ter aanvulling van hun lessen het digitale materiaal in de vorm van filmpjes te vinden en weten op welke manier zij dit kunnen gebruiken tijdens hun lessen.
Organisatie	
	Een docent inhuren en het doel en beoogde resultaat bespreken van de workshop.
Samenwerking	
	Samenwerken met een docent.
Benodigheden	
	Computer en beamer.
Kosten	
	De inhuur van de docent zal ongeveer €60,- per uur kosten.
Vorbereiding	
	Met de docent het digitale materiaal bespreken samen met het doel en het beoogde resultaat van de bijeenkomst.
Uitvoering	
	In de vorm van een workshop.
Evaluatie	
	Na afloop ontvangen de taalvrijwilligers een evaluatieformulier. Met de docent wordt de bijeenkomst nabesproken.

10. In Actie met Taal: Spoken Word, Stadsdichter, Loesje en Taalkunstenaar	
Doel	De taalvrijwilligers inspireren om op een andere manier bezig te zijn met taal.
Doelgroep	Taalvrijwilligers.
Beoogd resultaat	De taalvrijwilligers raken geïnspireerd waardoor zij nieuwe ideeën krijgen voor hun lesondersteuning.
Organisatie	Afhankelijk van met welke organisaties of personen er samengewerkt zal worden.
Samenwerking	Samenwerking kan worden gezocht met organisaties en personen die op een andere manier bezig zijn met taal binnen de gemeente.
Benodigheden	Ruimte, catering en wellicht beamer en computer.
Kosten	Afhankelijk van de organisatie of personen die de activiteit komen uitvoeren.
Vorbereiding	In kaart brengen welke organisaties en personen er op een creatieve manier bezig zijn met taal binnen en buiten de gemeente.
Uitvoering	In overleg met de betreffende organisaties zal de activiteit worden uitgevoerd.
Evaluatie	De taalvrijwilligers ontvangen een evaluatieformulier.

11. Computercursussen voor taalvrijwilligers	
Doel	De taalvrijwilligers de mogelijkheid geven om zich te ontwikkelen op digitaal vlak.
Doelgroep	Taalvrijwilligers die niet digitaal vaardig zijn.
Beoogd resultaat	De vrijwilligers kunnen onder andere mail beantwoorden, bijlagen openen en verzenden.
Organisatie	De taalvrijwilligers de cursussen Klik & Tik en Digisterker aanbieden.
Samenwerking	Afhankelijk per Taalhuis.
Benodigheden	Computers, beamer, cursusboek Klik & Tik en Digisterker.
Kosten	Eventueel huur van een ruimte, eenmalige aanschaf van computers, aanschaf van de cursusboeken.
Vorbereiding	Gesprek met betreffende vrijwilligers over ondersteuning digitalisering.
Uitvoering	In de vorm van een training bestaande uit 4 tot 6 lessen.
Evaluatie	De computercursussen kunnen schriftelijk of mondeling worden besproken.

Bijlage

Het Evaluatieformulier is gebruikt om de behoefte aan scholing en inspiratie bij de taalvrijwilligers op te halen.

Inspiratie-activiteiten voor Taalvrijwilligers Taalhuis

1. Welke inspiratie activiteiten zou je volgende jaar aangeboden willen krijgen?

---

2. Heb je als taalvrijwilliger behoefte aan extra ondersteuning?
Ja/Nee Zo ja, aan welke ondersteuning denk je dan?

---

3. Wat vond je van de inspiratie activiteiten waar je aan deelgenomen hebt? Beschrijf in het kort je bevindingen en wat je eraan gehad hebt als taalvrijwilliger. (Indien van toepassing).

Taallunch met opening Taalhuiskast:

Taalshow:

Workshop verschillende werkvormen:

Loesje, creatief schrijven:

Retourneren via e-mail svdbosch@deboekenberg.nl
Hartelijk dank voor het invullen van de evaluatie.

Vriendelijke groeten,
Sandra van den Bosch
Coördinator Digi-Taalhuis

**ALS JE
NIETS ZEGT**

**BEGRIJPT
SOWIESO
NIEMAND JE**

Loesje

Op verzoek van ProBiblio heeft Sandra van den Bosch dit document over deskundigheidsbevordering van taalvrijwilligers in de Bibliotheek de Boekenberg gemaakt.

Dit document is onderdeel van het project 'Taalvrijwilligers, het DigiTaalhuis en de Bibliotheek' van het Taalnetwerk Zuid-Holland.

Wilt u praten over beleid voor taalvrijwilligers en het DigiTaalhuis in uw bibliotheek?

Thomas Bersee,

tbersee@probiblio.nl

Ellie van der Meer,

evdmeer@probiblio.nl

Anne-Marie van der Poel

avdpoel@probiblio.nl